

Tematické okruhy SRZ

Státní rigorózní zkouška – ústní část (pro uchazeče přihlášené od 1. 10. 2024)

Andragogika a management vzdělávání

1. Dějiny a teorie vzdělávání dospělých

1. Filozofie výchovy, teorie výchovy a vzdělávání dospělých v evropské tradici – východiska, principy, přední myslitelé, paradigmaty a edukační teorie
2. Vzdělávání dospělých v období starověku
3. Vzdělávání dospělých v období středověku
4. Vzdělávání dospělých v období novověku
5. Paradigmaty a teorie vzdělávání dospělých v 18. a 19. století a hlavní představitelé
6. Vývoj a proměny andragogických teorií v kulturně-antropologickém kontextu 20. a 21. století (východiska a principy rozvoje andragogické vědy)
7. Vývoj konceptu celoživotního učení – historické a sociálně-ekonomické souvislosti
8. Sociální, kulturní a ekonomické faktory vývoje andragogické vědy a hlavní představitelé andragogického myšlení ve 20. století
9. Teorie didaktiky dospělých (vývoj andragogické didaktiky, klíčové osobnosti, teorie učení a cykly učení)
10. Systém andragogických subdisciplín (konstituování a vývoj základních, aplikovaných a hraničních subdisciplín andragogiky)
11. Psychologické a psychosociální aspekty učení dospělých (sociální psychologie, vývojová psychologie a psychologie osobnosti)
12. Sociologie vzdělávání dospělých (teoretická východiska, analýza kulturních a socio-ekonomických determinantů a jejich vliv na formální, neformální a informální vzdělávání dospělých)
13. Vzdělávání dospělých v kontextu globalizace a evropské integrace (dopad globalizace, evropská vzdělávací politika zaměřená na dospělé a její současné reflexe v ČR)
14. Vývoj teorií učení dospělých (behaviorismus, humanistické, kognitivní, sociálně-kognitivní, konstruktivistické, sociokonstruktivistické teorie učení)
15. Teorie transformativního učení dospělých (historický vývoj, klíčová teoretická východiska a představitelé, alternativní modely podle R. D. Boyda a P. Freireho)

2. Další vzdělávání a profesní rozvoj

1. Další profesní vzdělávání dospělých – vývoj, členění, teorie a praxe v různých typech zaměstnavatelských organizací, hodnocení výsledků učení
2. Profesní rozvoj pracovníků, kariérní řád a řízení kariéry pracovníků, modelování kompetenčních profilů a rozvoj profesních kompetencí, legislativní ukotvení
3. Metody a formy vzdělávání a učení se dospělých – dělení, současnost a perspektivy
4. Taxonomie vzdělávacích potřeb a cílů; andragogické a kariérní poradenství
5. Vědní ukotvení gerontagogiky, specifika edukace a aktivizace seniorů (formy a metody vzdělávání, vč. motivace seniorů k dalšímu vzdělávání; kognitivní, sociální a zdravotní limity edukace seniorů)
6. Aktéři vzdělávací politiky na lokální, národní a nadnárodní úrovni (priority a role zřizovatelů škol, resortů a orgánů EU v oblasti vzdělávání dospělých)

7. Mezigenerační učení – teoretická východiska, sociální soudržnost a solidarita, mezigenerační učení v různých sociálních prostředích
8. Institucionální rámec formálního a neformálního vzdělávání dospělých (teorie kvalifikací, NSK, NSP a rekvalifikační vzdělávání)
9. Komparativní analýza vzdělávacích politik ve vybraných zemích EU (Slovinsko, Finsko, Švédsko, Rakousko, Dánsko, Polsko, Maďarsko, Chorvatsko a Slovensko)
10. Andragogický výzkum a metodologie (historický vývoj, aktuální trendy a interdisciplinární přístupy k výzkumu vzdělávání dospělých)
11. Sociálně poradenský rozměr andragogiky, edukace jako nástroj sociální integrace
12. Sociální andragogika (edukace marginalizovaných skupin dospělých, inkluzivní vzdělávání dospělých)
13. Kulturní andragogika (zájmové vzdělávání dospělých, volný čas a motivace dospělých k dalšímu vzdělávání, institucionální rámec)
14. Význam a specifika vzdělávání dospělých v postmoderní a neoliberální společnosti
15. Strategické a legislativní dokumenty o vzdělávání dospělých a celoživotním učení v ČR a EU; andragogická infrastruktura v ČR a ve světě

3. Management vzdělávání

1. Interdisciplinární a metodologická východiska managementu vzdělávání
2. Identifikace prostředí mobilizace lidských zdrojů – andragogické aplikace sociologických výzkumů. (Identifikace vzdělávacích potřeb, analýza práce a trhu práce, sociodemografické analýzy)
3. Teoretické modely talent managementu a jejich uplatnění v praxi vzdělávacích organizací
4. Řízení a vedení pracovníků vzdělávací organizace – strategické řízení lidských zdrojů a people management
5. Systém řízení a typy kariéry pracovníků vzdělávacích organizací
6. Systematický přístup k rozvoji pracovníků vzdělávacích organizací, adaptační a rozvojové plány
7. Efektivita metod vzdělávání a rozvoje pracovníků
8. Determinanty rozvoje vzdělávacích organizací
9. Řízení firemní kultury a PR vzdělávací organizace
10. Manažer vzdělávací instituce, typologie, jeho osobnost a profesní kompetence
11. Marketingové řízení vzdělávací organizace – přístupy, trendy a přínosy
12. Strategický management – základní přístupy (školy) rozvoje strategického managementu, model strategického managementu a strategická východiska, problematické aspekty strategického řízení
13. Vývoj přístupů managementu kvality, TQM – základní principy a vybrané modely úspěšnosti, aplikace těchto modelů do vzdělávacího prostředí
14. Management kvality v kontextu strategického řízení a úloha vrcholového vedení v něm
15. Využití a význam informačních technologií v managementu vzdělávání (proces digitalizace, řízení projektů v oblasti IT ve vzdělávacích organizacích; zhodnocení využívání IT ve školství, důležitost kybernetické bezpečnosti)

Doporučená literatura

- ARMSTRONG, M. a S. TAYLOR. *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy*. Praha: Grada, 2015. 928 s. ISBN 978-80-247-5258-7.
- BEDRNOVÁ, E., JAROŠOVÁ, E. a I. NOVÝ. *Manažerská psychologie a sociologie*. Praha: Management Press, 2012. 615 s. ISBN 978-80-7261-239-0.
- BENEŠ, M. *Andragogika. 2.*, aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. 176 s. ISBN 978-80-247-4824-5.
- BUSH, T. *Theories of Educational Leadership and Management*. 4th ed. London: SAGE Publications, 2011. 220 p. ISBN 978-1-84860-190-1.
- FOTR, J. a kol. *Tvorba strategie a strategické plánování. Teorie a praxe*. Praha: Grada, 2012. 381 s. ISBN 978-80-247-3985-4.
- JANIŠOVÁ, D. a M. KŘIVÁNEK. *Velká kniha o řízení firmy. Praktické postupy pro úspěšný rozvoj*. Praha: Grada, 2013. 394 s. ISBN 978-80-247-4337-0.
- JARVIS, P. *Adult education and lifelong learning: theory and practice*. 4th ed. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2010. 338 s. ISBN 978-0-415-49481-6.
- KALENDA, J. *Vratký triumf: vývoj účasti na neformálním vzdělávání dospělých v České republice v letech 1997 až 2016*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2021. 228 s. ISBN 978-80-7454-955-7.
- KNOWLES, M. S., HOLTON, E. F., SWANSON, R. A. *The Adult Learner: The Definitive Classic Adult Education and Human Resource Development*. 8th ed. London: Routledge, 2015. 387 p. ISBN 978-0-415-73902-3.
- KOTLER, P. a K. L. KELLER. *Marketing management*. 14. vyd. Praha: Grada, 2013. 814 s. ISBN 978-80-247-4150-5.
- KURSCH, M. *Tailor Made Talent Management – Talent management druhé generace*. Praha: Česká andragogická společnost, 2016. 170 s. ISBN 978-80-905460-5-9.
- MATOUŠ, Z. et al. *Management vzdělávání dospělých a vzdělávacích organizací*. Praha: Česká andragogická společnost, 2021. 150 s. ISBN 978-80-907809-3-4.
- MERRIAM, S. B. a BAUMGARTNER, L. *Learning in adulthood: a comprehensive guide*. Fourth ed. Hoboken, NJ: Jossey-Bass, 2020. 567 s. ISBN 978-1-119-49048-7.
- MIKULÁŠTÍK, M. *Manažerská psychologie. 3.*, přeprac. vyd. Praha: Grada, 2015. 338 s. ISBN 978-80-247-4221-2.
- NENADÁL, J. a kol. *Benchmarking: mýty a skutečnost: model efektivního učení se a zlepšování*. Praha: Management Press, 2011. 265 s. ISBN 978-80-7261-224-6.
- NENADÁL, J. a kol. *Moderní management jakosti: principy, postupy, metody*. Praha: Management Press, 2008. 377 s. ISBN 978-80-7261-186-7.
- NENADÁL, J. *Systémy managementu kvality: co, proč a jak měřit?* Praha: Management Press, 2016. 302 s. ISBN 978-80-7261-426-4.
- NOVOTNÝ, M. (ed.). *Velké dějiny země Koruny české – školství a vzdělanost*. Praha: Paseka, 2020. 723 s. ISBN 978-80-7432-985-2.
- PAULOVČÁKOVÁ, L. *Management kvality vzdělávacích organizací*. Praha: Česká andragogická společnost, 2020. 116 s. ISBN 978-80-906894-7-3.
- PAULOVČÁKOVÁ, L. *Marketing. Přístup k marketingovému řízení*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2015. 288 s. ISBN 978-80-7452-117-1.
- PAVLOV, I. *Andragogické poradenstvo. 2. rozš. a dopl. vyd.* Praha: Česká andragogická společnost, 2021. 155 s. ISBN 978-80-907809-6-5.
- PRŮCHA, J. a VETEŠKA, J. *Andragogický slovník. 2.*, aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. 320 s. ISBN 978-80-247-4748-4.
- PRŮCHA, J. *Andragogický výzkum*. Praha: Grada, 2014. 152 s. ISBN 978-80-247-5232-7.
- PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika. 6. aktualiz. vyd.* Praha: Portál, 2017. 483 s. ISBN 978-80-262-1228-7.

- RABUŠICOVÁ, M. (ed.). *Učení a vzdělávání dospělých*. Praha: Grada, 2024. 400 s. ISBN 978-80-271-3914-9.
- ŠAFRÁNKOVÁ, J. M. *Sociologie práce a organizace*. Praha: Česká andragogická společnost, 2019. 107 s. ISBN 978-80-907809-2-7.
- VEBER, J. a kol. *Management: základy, přístupy, soudobé trendy*. Praha: Ekopress, 2021. 400 s. ISBN 978-80-87865-69-9.
- VEBER, J., M. HŮLOVÁ a A. PLÁŠKOVÁ. *Management kvality, environmentu a bezpečnosti práce: legislativa, systémy, metody, praxe*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2010. 359 s. ISBN 978-80-7261-210-9.
- VETEŠKA, J. a kol. *Trendy a možnosti rozvoje dalšího profesního vzdělávání*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Česká andragogická společnost, 2025. 172 s. ISBN 978-80-908330-7-4.
- VETEŠKA, J. a KRÍŽ, J. (eds.). *Adult Education 2022 – Balance in the Context of Strategic Changes: Proceedings of the 12th International Adult Education Conference (IAEC 2022): 22nd and 23rd November 2022, Prague, Czech Republic*. Prague: Czech Andragogy Society, 2023. 268 s. ISBN 978-80-908330-4-3 (pdf). ISSN 2571-385X (on-line).
- VETEŠKA, J. a M. TURECKIOVÁ. *Kompetence ve vzdělávání a strategie profesního rozvoje*. Praha: Česká andragogická společnost, 2020. 178 s. ISBN 978-80-907809-1-0.
- VETEŠKA, J. *Gerontagogika: psychologická, sociální a andragogická specifika edukace a aktivizace seniorů*. 3., aktualiz. a rozšíř. vyd. Praha: Česká andragogická společnost, 2024. 180 s. ISBN 978-80-908330-6-7.
- VETEŠKA, J. *Přehled andragogiky: úvod do studia vzdělávání a učení se dospělých*. Praha: Portál, 2016. 320 s. ISBN 978-80-262-1026-9.
- VETEŠKA, J., SVOBODOVÁ, Z. a M. TURECKIOVÁ. *Školský management – konceptualizace a klíčové oblasti oboru*. Praha: Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova, 2022. 124 s. ISBN 978-80-7603-348-1.
- VOSTRÝ, M. et al. *Kognitivní rehabilitace seniorů: psychosociální a edukační souvislosti*. Praha: Grada, 2021. 173 s. ISBN 978-80-271-2866-2.
- ZLÁMAL, J., BAČÍK, P. a J. BELLOVÁ. *Management: základy managementu*. 2. uprav. vyd. Prostějov: Computer Media, 2020. 104 s. ISBN 978-80-7402-421-4.